

ПОЛОЖЕННЯ

про моніторинг якості освітнього процесу в ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

1. Загальні положення

1.1. Це положення регламентує процедуру та форми проведення моніторингу якості освітнього процесу в ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

1.2. Якість освітнього процесу має такі складові: рівень знань студентів, якість методів навчання і виховання (організації та мотивації пізнавальної діяльності, контролю за здійсненням навчальної діяльності), засвоєння та дотримання моральних норм.

Моніторинг якості підготовки фахівців на будь-якому етапі – це одночасно і перевірка якості діяльності викладача, якості організації навчального процесу, основним результатом якого виступає комплексна підготовка фахівця до самореалізації у суспільстві.

Моніторинг проводиться на рівнях:

- викладач – кафедра – факультет – університет;
- студент – група – курс – факультет;
- навчальна дисципліна – цикл підготовки – навчальний план.

Правовою основою здійснення моніторингових досліджень є Закон України «Про вищу освіту».

1.3. *Моніторинг якості освітнього процесу* - це відстеження, діагностика, прогнозування результатів діяльності учасників освітнього процесу. Основним завданням моніторингу є отримання об'єктивної інформації про якість освітнього процесу шляхом проведення як внутрішнього, так і зовнішнього контролів відповідно до завдань державної політики в галузі освіти, під час яких дається оцінка стану та результатів навчальної діяльності, рівню навчально-методичного, матеріально-технічного та кадрового забезпечення навчального процесу. Моніторинг може включати опитування різних груп респондентів, тестування, проведення контрольних робіт тощо.

Якість освітнього процесу – це інтегральна характеристика системи освіти, яка відображає ступінь відповідності досягнутих реальних освітніх результатів та умов освітнього процесу нормативним вимогам, соціальним і особистісним очікуванням.

1.4. Моніторинг здійснюється навчально-методичним відділом відповідно до нормативно-правових документів та цього Положення.

2. Мета і завдання моніторингу

2.1. Метою моніторингу є забезпечення ефективного об'єктивного інформаційного відображення стану якості освітнього процесу, відстеження динаміки якості наданих освітніх послуг, ефективності управління якістю підготовки фахівців ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

2.2. Для досягнення поставленої мети вирішуються такі завдання:

2.2.1. Розробка та використання єдиних нормативних матеріалів.

2.2.2. Розробка та застосування технологій збирання, узагальнення, класифікації та аналізу інформації.

2.2.3. Отримання достовірної та об'єктивної інформації про умови, організацію, зміст та результати освітнього процесу.

2.2.4. Систематизація інформації, підвищення її оперативності та доступності.

2.2.5. Удосконалення технології інформаційно-аналітичної діяльності.

2.2.6. Своєчасне виявлення динаміки й основних тенденцій у розвитку навчального процесу.

2.2.7. Своєчасне виявлення змін у підготовці фахівців й викликаних ними факторів.

2.2.8. Розробка технології використання зібраної інформації як основи для прийняття управлінських рішень.

3. Об'єкти моніторингу

Об'єктами моніторингу є:

3.1. Навчальне середовище (контингент студентів, його диференціація; кадрове забезпечення).

3.2. Навчальний процес (навчально-методичне забезпечення, аналіз вхідного, поточного, модульного, підсумкового та відстроченого контролю).

3.3. Якість та результативність науково-педагогічної діяльності викладачів.

4. Основні напрямки та види моніторингу

4.1. Моніторинг здійснюється за різними напрямками з урахуванням його цілей, рівня проведення й функцій обстежуваного об'єкта. До основних напрямків моніторингу належать:

- реалізація державної політики у сфері вищої освіти, контроль за дотриманням кафедрами, факультетами університету законодавчих актів та нормативно-правових документів про вищу освіту;
- оснащеність навчального процесу;
- рівень навчальних досягнень в розрізі окремих студентів, групи, курсу, факультетів;
- вивчення та узагальнення стану організації навчальної та методичної роботи факультетів та кафедр університету;
- вивчення стану відповідності навчальних та робочих навчальних програм нормативних та спецдисциплін установленим нормам;
- організація управлінської діяльності;
- організація та проведення ректорських контрольних робіт на факультетах університету;
- підведення підсумків екзаменаційних сесій.

4.2. Моніторинг якості вищої освіти, організований згідно з обраними напрямками, використовує різні види вимірювань: педагогічні, дидактичні, соціологічні, психологічні, статистичні та ін.

Моніторинг може проводитись як комплексна перевірка факультету (не рідше 1 разу на 10 років). Аналіз діяльності факультету обговорюється на Вченій раді Університету. За результатами перевірки вживаються заходи щодо усунення недоліків та зазначаються терміни їх реалізації. Для

комплексної перевірки факультету наказом ректора створюється комісія. До її складу входять науково-педагогічні працівники інших факультетів, представники навчально-методичного відділу, наукової частини, профспілки.

Моніторинг якості освітнього процесу на факультеті (спеціальності) включає аналіз:

- якості навчальних планів (забезпечення компетентності здобувачів вищої освіти, наявність дисциплін, що відображають останні досягнення науки тощо);
- розкладів занять та консультацій (тижневе навантаження студентів та викладачів, чіткість розкладів тощо);
- якості навчальних занять (інноваційні методи навчання, науковість і доступність, проблемні лекції, активність студентів на семінарах та практичних заняттях тощо)
- стану організації практики (методичне забезпечення, рівень керівництва, документація з практики, організація захисту, узагальнення результатів тощо);
- рівня успішності студентів;
- стану організації самостійної роботи студентів (методичне забезпечення дисциплін, рекомендації до написання курсових і дипломних робіт, контроль за СРС тощо);
- роботи науково-методичної комісії;
- методичного забезпечення підготовки та проведення державних екзаменів;
- роботи екзаменаційних комісій;
- рівня підготовки здобувачів вищої освіти;
- стану реалізації зауважень екзаменаційних комісій;
- стану наукової роботи студентів;
- стану наукової роботи викладачів;
- стану кадрового забезпечення освітнього процесу;
- стану матеріально-технічної бази (аудиторний фонд, технічні засоби навчання, забезпечення літературою);
- результатів студентських олімпіад.

4.3.Складовою частиною моніторингу є контроль якості знань, який включає:

1.Самоконтроль (питання для самоконтролю містяться в робочій програмі дисципліни).

2. Кафедральний контроль:

- відвідування занять завідувачем кафедри;
- відкриті лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття та їх обговорення.

3. Факультетський контроль:

- відвідування занять деканом та заступниками декана факультету;
- відкриті заняття та їх обговорення на методичній комісії;
- деканські контрольні роботи .

4. Ректорський контроль:

- відвідування занять ректором, проректорами з науково-педагогічної роботи ;
- проведення ректорських контрольних робіт.

4.4. В освітньому процесі Університету використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, модульний, підсумковий та відстрочений. Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Вхідний контроль проводиться на першому занятті за завданнями, що відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах та засіданнях методичних комісій спільно з науково-педагогічними працівниками, які проводитимуть заняття з нової дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги, коригування освітнього процесу. Доцільно проводити вхідний контроль й на першому курсі. Поточний контроль проводиться науково-педагогічними працівниками на всіх видах аудиторних занять. Основна мета поточного контролю - забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та студентами. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівником - для коригування методів і засобів навчання, так і студентами - для планування самостійної роботи. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі колоквиуму, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються відповідною кафедрою. Результати поточного контролю (поточна успішність) є важливою інформацією для визначення модульної оцінки.

Ректорські контрольні роботи є формою поточного контролю. Результати оцінювання ректорських контрольних робіт можуть бути зараховані як результати контролю знань з відповідного модуля. Декан факультету визначає дисципліни, з яких виконуються ректорські контрольні роботи, і узгоджує їх перелік з начальником навчально-методичного відділу. Ректорські контрольні роботи виконуються у навчальний час. Графік проведення ректорських контрольних робіт складається навчально-методичним відділом за поданням факультетів і затверджується проректором. Студенти, не пізніше ніж за тиждень, повинні бути ознайомлені з графіком проведення ректорських контрольних робіт і прикладами завдань попередніх років. Всі матеріали для ректорських контрольних робіт затверджуються на засіданнях кафедри та методичної комісії факультету. Зміст, обсяг, структуру та форму контрольної роботи визначає кафедра. Роботи виконуються на аркушах зі штампом факультету або на спеціальних бланках. Норма часу на проведення ректорської контрольної роботи складає до 2-х академічних годин. Ректорська контрольна робота вважається виконаною, якщо на ній були присутні не менше 80% студентів. У іншому випадку результати роботи анулюються і призначається повторна контрольна робота. Перевірку всіх контрольних робіт здійснює за дорученням кафедри один науково-педагогічний працівник. Результати ректорських контрольних робіт аналізуються кафедрою, науково-методичною комісією та навчально-методичним відділом. Начальник навчально-методичного відділу доповідає про їх

результати на засіданні ректорату. Виконані ректорські контрольні роботи, завдання до них, зразки відповідей та критерії оцінювання зберігаються на кафедрі протягом одного року.

Відстрочений контроль, або контроль стійкості знань, проводиться через деякий час після вивчення дисципліни. Цей вид контролю не впливає на результативність (оцінку) навчання студента і проводиться вибірково для вивчення стійкості засвоєних знань студентами, контролю якості освітнього процесу та удосконалення критеріїв оцінювання навчальних здобутків студентів. Відстрочений контроль з певної навчальної дисципліни у формі «зрізу знань» проводиться за розпорядженням ректора (проректора з науково-педагогічної роботи), яким визначається персональний склад відповідної комісії. Групи, в яких проводяться «зрізи знань», визначаються розпорядженням проректора. В одній групі «зріз знань» проводиться не більше, ніж з двох дисциплін. «Зрізи знань» проводяться у позанавчальний час за екзаменаційними білетами (комплектами завдань підсумкового семестрового контролю), що були використані під час семестрового контролю. Графік проведення «зрізів знань» складається навчально-методичним відділом за поданням факультетів, затверджується проректором та доводиться до відома студентів. Факультет надає до навчально-методичного відділу подає комплекти матеріалів для «зрізу знань». Роботи виконуються на аркушах зі штампом факультету або на спеціальних бланках. На проведення «зрізу знань» відводиться такий же час, як на виконання письмового завдання підсумкового семестрового контролю. Перевірку робіт здійснює науково-педагогічний працівник, який виставляв з цієї дисципліни екзаменаційні оцінки. Оцінки виставляються в балах відповідно до затвердженої кафедрою системи оцінювання підсумкового контролю. Результати «зрізу знань» аналізуються на засіданнях кафедр, методичних комісій та вчених рад факультетів.

5. Інформаційний фонд моніторингу

5.1. Реалізація моніторингу передбачає організацію постійного відстеження й накопичення даних на основі:

5.1.1. Документів і матеріалів, отриманих у ході:

- акредитації та ліцензування;
- проведення атестації випускників;
- підвищення кваліфікації та атестації науково-педагогічних кадрів.

5.1.2 Результатів планових моніторингових досліджень.

5.2. Отримана в процесі моніторингу інформація має відповідати таким вимогам:

- об'єктивність (відображення реального стану справ);
- точність (мінімальність у похибках вимірювань);
- повнота (оптимальність джерел інформації);
- достатність (прийняття обґрунтованих рішень);
- оперативність (своєчасність інформації);
- доступність (реальність вирішуваних проблем).

6. Організація й управління моніторингом

6.1.1. Особи, що здійснюють моніторинг, несуть персональну відповідальність за достовірність і об'єктивність наданої інформації.

6.1.2. Особи, які організовують моніторинг, несуть персональну відповідальність за обробку даних моніторингу, їх аналіз та використання, поширення результатів.

6.1.3. З урахуванням змін, що відбуваються у вищій освіті, можливий перегляд системи показників моніторингу та вдосконалення методів і напрямків досліджень.

6.2. Моніторинг передбачає широке використання сучасних інформаційних технологій на всіх етапах: збирання, обробка, зберігання, використання інформації. Зберігання та оперативне використання інформації здійснюється за допомогою електронного зв'язку й регулярного поповнення електронних баз даних.

Положення схвалено науково-методичною радою ДВНЗ «УжНУ» від 21 травня 2015 р. (протокол № 5)

Положення розглянуто і схвалено Вченою радою ДВНЗ «УжНУ» від 26 травня 2015 р. (протокол № 5)

ПОГОДЖЕНО:

В.о. проректора

В.П. Фекета

Т.в.о. начальника юридичного відділу

Р.Ю.Волошин

Начальник навчально-методичного відділу

П.І. Білак

Показники діяльності факультету за звітний період

Фактори	Критерії	Показники
Виконання вимог нормативно-правових документів, що регламентують діяльність факультету	Відповідність факультету вимогам Закону України “Про вищу освіту”	
	Наявність положення про факультет та дотримання його вимог	
Управлінська діяльність	Наявність Концепції розвитку факультету	
	Ступінь реалізації концепції розвитку	
	Річне планування роботи факультету	
	Відповідність планування пріоритетним напрямам розвитку галузі освіти регіону	
	Система інформаційного забезпечення управління	
	Організація контролю за роботою структурних підрозділів та виконання власних рішень	
	Здійснення контролю за організацією навчальної, наукової, методичної роботи на факультеті	
	Дотримання штатно-фінансової дисципліни	
Організація освітнього процесу	Ліцензування, акредитація напрямів підготовки, спеціальностей	
	Якість і стан виконання навчальних планів	
	Якість і стан виконання навчальних програм	
	Стан функціонування кредитно-модульної системи організації навчального процесу	
	Якість розкладу занять	
	Використання педагогічних інновацій	
	Використання інформаційно-комунікативних технологій	
Наукова та науково-методична діяльність	Кількість захищених докторських дисертацій за останні 5 років із розрахунку на 1 ставку НПП	
	Кількість захищених кандидатських дисертацій за останні 5 років із розрахунку на 1 ставку НПП	
	Кількість публікацій (статей, тез, доповідей) у наукових виданнях із розрахунку на 1 ставку НПП за останні 3 роки	
	Кількість опублікованих монографій (друк. аркушів) на 1 ставку НПП за останні 5 років	
	Кількість підготовлених підручників та навчально-методичних посібників (друк. аркушів) за останні 5 років	
	Кількість опублікованих статей, тез, доповідей за участю студентів з розрахунку на 1 студента за останні 3 роки	
	Кількість самостійно опублікованих студентами статей, тез, доповідей з розрахунку на 100 студентів (за останні 3 роки)	
	Ефективність аспірантури (%)	
	Ефективність докторантури (%)	
Кадрове забезпечення	Частка кафедр, які очолюють штатні доктори наук, професори (%)	
	Частка чисельності штатних докторів наук, професорів серед штатних викладачів (%)	
	Частка чисельності штатних кандидатів наук, доцентів серед штатних викладачів (%)	

	Відповідність освіти, наукових спеціальностей та вчених звань НПП дисциплінам, які вони викладають (% від кількості викладачів)	
	Динаміка змін складу НПП із науковими ступенями та вченими званнями за 3 останні роки у процентах («+» або «-»)	
	Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (у процентах за останні 5 років)	
Навчально-матеріальна база	Відповідність аудиторного фонду потребам факультету (навчальна площа на одного студента у квадратних метрах)	
	Оснащеність факультету комп'ютерами (кількість ПК на 100 студентів)	
	Наявність локальної комп'ютерної мережі, можливість доступу до мережі Інтернет	
	Наявність кабінетів самостійної роботи, навчальних лабораторій	
	Фондоозброєність факультету (вартість всього обладнання у грн., поділена на кількість студентів)	
Міжнародна та міжрегіональна співпраця	Спільна розробка наукових проєктів (кількість)	
	Розробка, підготовка і реалізація матеріалів досліджень (кількість друкованих аркушів)	
	Обмін та взаємне стажування викладачів (кількість НПП)	
	Виконання наукових проєктів для одержання грантів, встановлених фондами інших країн (кількість)	
	Участь у всеукраїнських, міжрегіональних, міжнародних науково-методичних заходах (кількість НПП)	
	Організація та проведення міжрегіональних і міжнародних конференцій, семінарів, практикумів, нарад, виставок тощо (кількість заходів)	
	Співпраця з вищими навчальними закладами та науковими установами за кордоном та в Україні (кількість ВНЗ та наукових установ)	

Показники діяльності кафедри за звітний період

Фактори	Критерії	Показники
Виконання вимог нормативно-правових документів, що регламентують діяльність кафедри	Відповідність кафедри (випускаючої кафедри) вимогам Закону України “Про вищу освіту”	
	Наявність положення про кафедру та дотримання його вимог	
Управлінська діяльність	Наявність Концепції розвитку кафедри	
	Ступінь реалізації концепції розвитку	
	Річне планування роботи кафедри	
	Відповідність планування пріоритетним напрямам освіти і науки	
	Здійснення контролю за організацією навчальної, наукової, методичної роботи на кафедрі та за виконанням власних рішень	
Організація освітнього процесу	Дотримання правил техніки безпеки та виробничої дисципліни	
	Виконання навчальних планів і програм	
	Стан функціонування кредитно-модульної системи організації освітнього процесу	
	Використання педагогічних інновацій	
	Використання інформаційно-комунікативних технологій	
Наукова та науково-методична діяльність	Кількість захищених докторських дисертацій за останні 5 років	
	Кількість захищених кандидатських дисертацій за останні 5 років	
	Кількість публікацій (друк. аркушів) у наукових виданнях в розрахунку на 1 ставку НПП за останні 3 роки	
	Кількість опублікованих монографій (друк. аркушів) на 1 ставку НПП за останні 5 років	
	Кількість та обсяги підготовлених підручників та навчально-методичних посібників за останні 5 років	
	Кількість опублікованих статей, тез, доповідей за участю студентів із розрахунку на 1 викладача за останні 3 роки	
	Кількість самостійно опублікованих студентами статей, тез, доповідей в розрахунку на 100 студентів за останні 3 роки	
	Ефективність аспірантури (%)	
Кадрове забезпечення	Кількість штатних докторів наук, професорів та їх частка серед штатних викладачів	
	Кількість штатних кандидатів наук, доцентів та їх частка серед штатних викладачів	
	Відповідність освіти, наукових спеціальностей і вчених звань НПП навчальним дисциплінам, які вони викладають	
	Динаміка змін складу НПП із науковими ступенями та вченими званнями за 3 останні роки у процентах («+» або «-»)	
	Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за останні 5 років (%)	
Відповідність аудиторного фонду потребам кафедри (навчальна площа на одного студента у квадратних метрах)		

Навчально-матеріальна база	Оснащеність кафедри комп'ютерами (кількість ПК з розрахунку на 100 студентів)	
	Оснащеність навчальних лабораторій (кабінетів) кафедри сучасними приладами	
	Оснащеність наукових лабораторій кафедри сучасними приладами і матеріалами	
	Наявність локальної комп'ютерної мережі, можливість доступу до мережі Інтернет	
	Обмін досвідом роботи	
Міжнародна та міжрегіональна співпраця	Спільна розробка наукових проектів (кількість)	
	Розробка, підготовка і реалізація матеріалів досліджень (кількість друкованих аркушів)	
	Обмін та взаємне стажування викладачів (кількість НПП)	
	Виконання наукових проектів для одержання грантів, встановлених фондами інших країн (кількість)	
	Участь у всеукраїнських, міжрегіональних, міжнародних науково-методичних заходах (кількість НПП)	
	Організація та проведення міжрегіональних і міжнародних конференцій, семінарів, практикумів, нарад, виставок тощо (кількість заходів)	
	Реалізація спільних освітніх і наукових програм та проектів (кількість)	
	Спільне видання наукових та предметних журналів (кількість)	
	Співпраця з вищими навчальними закладами та науковими установами за кордоном та в Україні, а також з окремими науковцями різних галузей (кількість ВНЗ та наукових установ, науковців)	